

[Bertel Dahlgaard.]

kende det indbyrdes forhold, der består mellem de militære udgifter på den ene side og de sociale og kulturelle udgifter og hensynet til den økonomiske modstandskraft på den anden side. Jeg tror, at man gennem det talforhold, jeg nævnte før, må få et tilstrækkelig stærkt indtryk af den økonomiske risiko, man indlader sig på, når omtrent $\frac{1}{3}$ af vort store statsbudget må forbeholdes militære formål.

Må jeg i denne forbindelse sige, at jeg tidligere har set, at man også har foretaget procentuelle sammenligninger mellem militærudgifterne i forhold til statsbudgettet. Her er det jo klart, at de lande, der har store sociale udgifter, har fået en lille militær udgiftsprocent, og omvendt har de lande, der havde store militærudgifter, ikke fået råd til nogen stor sociallovgivning, og militærudgiftsprocenten blev derfor særlig høj. Ethvert menneske, og navnlig en så begavet mand som socialdemokratiets ærede ordfører, vil let forstå, at en sammenligning mellem procenter for lande af disse forskellige typer er fuldkommen hen i vejret. (*Poul Hansen* [Kalundborg]: Den har jeg heller ikke foretaget!). Nej, men jeg vil altså også gerne med min tale forebygge det med henblik på fremtiden.

Nu vil man overfor dette — og det bebrejder jeg ikke nogen — henvise til solidariteten, og det vil altid være et vægtigt argument, navnlig hvis risikoen for deltagerne er nogenlunde ens. Men vi fra vor side tror, at solidariteten for et land i Danmarks stilling må give sig til kende i forbindelse med folkeforbundets virksomhed med hensyn til dets dobbelte opgave, på den ene side at formidle modsætninger og forebygge konflikter og på den anden side at søge skabt et værn mod fredsbryderne. Der er grund til at lytte til det ret opsigtvækkende, som Sveriges repræsentant i Lake Success foreleden sagde, at han og Sverige måtte mene, at vi måtte nå frem til, at Forenede Nationer fik deres egne militære styrker, så det ikke blev en tilfældighed, om Forenede Nationer i det givne øjeblik, som f. eks. ved Korea-konflikten, kunne gå til aktion, men at dette var noget i forvejen organiseret og forberedt. Det er efter vor anskuelse Forenede Nationer, der bør være Danmarks forum; derfor har vi også kunnet bifalde Danmarks tilslutning til aktionen mod fredsbryderen i Korea, og derfor må Danmark også have et militært værn til sikring af den indre ro og til opfyldelse af de opgaver, der kan blive pålagt os som medlem af Forenede Nationer.

Udfra disse synspunkter mener det radikale venstre også, at Danmark endnu må ofre midler på opbygning af luftstyrkerne og marinen. Til gengæld tror vi ikke, at Danmark magter opstillingen af den store stående hær, som vort land ikke har de fornødne råstoflagre til i givet tilfælde at forsyne. Det kunne i den forbindelse være interessant, om offentligheden fik kendskab til størrelsen af sådanne råstoflagre i øjeblikket, lige fra benzin til de andre ting, der er fornødne for at føre krig. Jeg tror ikke, vort land har den fornødne dybde i terrænet eller de naturlige geografiske muligheder; ja, der ville i givet tilfælde næppe blive tid til mobilisering.

Jeg har ikke fremsat disse betragtninger for ved denne lejlighed at rejse en debat om de fundamentale problemer vedrørende Danmarks udenrigs- og militærpolitik, sådan som socialdemokratiets ærede ordfører syntes at være inde på det, men for kort at klarlægge, hvorfor det radikale venstre ikke kan være bundet af konsekvenserne af en militær udenrigspolitik, som vi ikke er delagtige i, eller være bundet af socialdemokratiets, venstres og de konservatives fælles militærpolitiske bedømmelse. Vi kan kun håbe, at den af det store flertal herinde fastlagte politik må føre til det bedst mulige resultat for landet, og under den nuværende, alvorlige situation vil vi ikke fremkalde større uoverensstemmelser end nødvendigt for overfor befolkningen at klarlægge, hvorfor vi ikke kan tilslutte os denne politik, og for at formindske de farer, den efter vor opfattelse rummer udadtil og for vor indre folkelige udvikling.

Jeg vil føje en ting til endnu: kommunisternes hetz og demagogi, som vi ser udfolde sig i denne situation, er os ligeså frastødende, som den er for andre, fordi de hensigter, der her forfølges, fremtræder i en så klar belysning, at der ikke synes at kunne være tvivl om en fjernstyring, som ikke kan tænkes forenet med den nationale solidaritet.

Jeg havde håbet, at regeringen havde forelagt sine forslag i en sådan form, at det lå klart for befolkningen, hvad disse bevilninger skulle bruges til; det ville også have givet mulighed for, at vi fra vor side kunne have stemt for den del af udgifterne, som vedrører de militære anskaffelser, vi udfra vor anskuelse må anse for påkrævede og overkommelige udfra Danmarks hele stilling. Men det har regeringen altså ikke ønsket at gøre. Man forlanger i stedet, at rigsdagen skal bemyndige forsvarsministeren til at anvende 300 mill. kr. efter indstilling af forsvarskommissionen og med tilslutning